

Zomernummer 2012

Colofon

De Alchemilla verschijnt viermaal per jaar in een oplage van 350 exemplaren.

Het IVN, vereniging voor natuur- en milieueducatie is een landelijke vrijwilligersvereniging met regionale afdelingen.

Omdat de IVN afdeling West-Friesland ervan overtuigd is dat werken aan een gezond leefmilieu belangrijk is voor ons, voor kinderen en voor u, houdt het zich bezig met allerlei natuuractiviteiten.

Het lidmaatschap kost € 17,50 per jaar. U ontvangt dan dit afdelingsblad en het landelijke IVN-blad Mens en Natuur.

De Alchemilla wordt gedrukt bij Editoo B.V. in Arnhem

Kopij naar redactie@ivn-westfriesland.nl

IVN afdeling West-Friesland

NME centrum: Streekbos Paviljoen

Postadres: Veilingweg 21A, 1611 BN Bovenkarspel

Telefoon: 0228 520486

Email: info@ivn-westfriesland.nl

Website: www.ivn-westfriesland.nl

Facebook: www.facebook.com/ivnwestfriesland

Twitter: <https://twitter.com/#!/IVNstreekbos>

Nummer KvK: Noordwest-Holland 40624859

Het NME centrum is iedere zondag geopend van 13.00 - 17.00 uur

Dependance:

Het Egboetje, Liederik 15, 1678 JC Oostwoud

Contactpersonen

IVN afdeling West-Friesland organiseert diverse activiteiten. Wilt u iets weten of actief meedoen neemt u dan contact op met onderstaande contactpersonen

Redactie Alchemilla:

Hans Verhoeven, (zie Bestuur); Astrid Bijster, (zie Bestuur)

Marga Scherer, Dahliastraat 72, 1616 ED Hoogkarspel, telefoon: 0228 586786,

email: m.scherer@ivn-westfriesland.nl

Lisbeth van Lintel, Hertog Albrechtstraat 347, 1611 GK Bovenkarspel: 0228 517005, email: vanlintel@hotmail.com

PR / Persberichten:

Toos Brink, Krelagehof 27, 1611 DX Bovenkarspel, telefoon: 0228 512316, email: t.brink@ivn-westfriesland.nl

Zondagactiviteiten:

Frieda Bus, V. Roosendaalstraat 26, 1606 XE Venhuizen, telefoon: 0228 541489, email: f.bus@ivn-westfriesland.nl

Scholenwerk

Henk Lanting, (zie Bestuur)

Exposities:

Bepie van der Wegen, Meeuwenlaan 49, 1602 NB

Enkhuizen, telefoon: 0228 322338,

email: b.vd.wegen@ivn-westfriesland.nl

IVN website:

Rob den Hartog, (zie Bestuur)

Vaarexcursies:

Theo Ruiter, Lelielaan 2, 1614 SX Lutjebroek, telefoon: 0228 515797, email: th.ruiter@ivn-westfriesland.nl

Weidevogelwerkgroep:

Geert Pietersen, De Greppel 37, 1611 JN Bovenkarspel, telefoon: 0228 523565,

email: g.pietersen@ivn-westfriesland.nl

Knotwerkgroep:

Rob Rijswijk, Binckhorst 6, 1616 GB Hoogkarspel, telefoon: 0228 561642, email: r.rijswijk@ivn-westfriesland.nl

Ecowerkgroep:

Louis van Wegen, Burgwal 9, 1601 BA Enkhuizen, telefoon: 0228 316825, email: l.van.wegen@ivn-westfriesland.nl

IJsvogelwerkgroep:

Douwe Greydanus, Julianastraat 9, 1619 XG Andijk, telefoon: 0228 720119,

email: d.greydanus@ivn-westfriesland.nl

Inventarisatie Streekbos:

Bepie van der Wegen, (zie Exposities)

Werkgroep Egboetje: Adri Bozelie, (zie Bestuur)

Cursussen: Astrid Bijster (zie Bestuur)

Bestuur

Voorzitter: Tjalling James

De Buurt 104, 1606 AJ Venhuizen

telefoon: 0228 542129

email: t.h.james@ivn-westfriesland.nl

Secretaris: Gé Kenter

Graaf Willemstraat 150, 1611 HN Bovenkarspel

telefoon: 0228 513362

email: g.m.kenter@ivn-westfriesland.nl

Penningmeester en

Ledenadministratie: Rob den Hartog

De Roos 26, 1611 KG Bovenkarspel

telefoon: 0228 517593

email: r.den.hartog@ivn-westfriesland.nl

Rekeningnummer:

RABO WFO 1677.60.157

t.n.v. IVN afd. West-Friesland

Leden van Bestuur:

Astrid Bijster

Robert Stolzhoef 207, 1628 XA Hoorn

telefoon: 0229 275673

email: a.bijster@ivn-westfriesland.nl

Hans Verhoeven

La Reinelaan 50, 1611 ZE Bovenkarspel

telefoon: 0228 515137

email: j.l.verhoeven@ivn-westfriesland.nl

Adri Bozelie

Turfhoek 9, 1671 EA Medemblik

telefoon: 0227 542621

email: a.bozelie@ivn-westfriesland.nl

John Bos

Sluiswachter 35, 1613 BK Grootebroek

telefoon: 0228 752192

email: j.bos@ivn-westfriesland.nl

Henk Lanting

Langeweer 8, 1619 DT Andijk

telefoon: 0228 313430

email: h.lanting@ivn-westfriesland.nl

Foto's

Voorkant: ♂ Grutto

Achterkant: Hoekje Ecoproject

foto: Hans Verhoeven

foto: Toos Brink

Fotospread middenpagina: Lisbeth van Lintel

Voorwoord

Tjalling James

Het overlijden van een oud lid, zie in memoriam, doet mij weer eens temeer beseffen dat wij slechts kortstondige passanten op aarde zijn. We mogen even ruiken, proeven, luisteren en kijken naar de natuur. En we willen daar niet alleen van genieten, maar wij willen ook anderen daarvan laten genieten.

Als dat gebeurt door ons toedoen dan is dat onze grootste beloning. Daar hebben we wel wat voor over. Veel tijd en bijvoorbeeld onze contributie. Wij betalen samen voor ons vrijwilligerswerk. Dat is niet onbetaalde arbeid, maar onbetaalbaar werk.

De gemeente Hoorn heeft ons jarenlang financieel gesteund, maar stopt daarmee en concentreert haar (afnemende) steun bij één NME-organisatie, het MAK Blokweer. Wat wij niet meer kunnen doen, moesten we maar afstoten naar Hoorn en wat het MAK niet meer kan doen, moesten ze maar aan ons overdragen. Zo worden wij in elkaars armen gedreven en gaan we nu in nauwe samenwerking met Witte Schuur in Enkhuizen de gemeenten vragen om een meer uniform subsidiebeleid voor de 3 NME-organisaties in West-Friesland.

Ondertussen gaan we door met onze excursies en vaartochten in een geheel gerenoveerde boot en deden we weer mee met de Open Dag Waterrecreatie, onder meer met onze tweedehands boekenmarkt.

Eén en ander is wat vernieuwd en eigenlijk hebben we een doorstart meegemaakt na het vertrek van enkele prominente organisatoren, zoals onze leden Theo Peerdeman en Toos Brink. Petje af voor iedereen die een deel van het stokje heeft overgenomen. Het was niet de grootste ODW, maar het was er wel weer, gezegend door een frisse wind

en meer zon dan op de natte winderige RABO-fietstocht, waar een tiental IVN-ers de verenigingskas met € 250,- hebben gespekt.

Op dit moment, half juni, draait het actieve scholenseizoen op volle toeren, simultaan in Streekbos en Egboetswater of buitengaats bij het Naviduct, en overal 2 gidsen en/of een schipper ingezet.

Gelukkig putten we uit een arsenaal zelfopgeleide enthousiaste gidsen. Met een tomeloze energie storten zij zich op de aanstormende jeugd, die zich vervolgens met nog meer enthousiasme en aandacht op de natuur stort.

Het gonst van de bijen boven op het terras met de sedumtuin en bij Het Egboetje. Dat mag ook wel in het jaar van de bij. Zonder bijen geen bestuiving, zonder bestuiving is er binnen enkele jaren hongersnood. Vandaar de hele zomer een expositie gewijd aan de bij, boven in de Terpzaal. Dat verdient aandacht!

De Incoteczaal, eraan grenzend, heeft frisse groene stoelen gekregen en wordt steeds aantrekkelijker voor bijeenkomsten, workshops en lezingen. Zo werken wij door met een levendig IVN, met een Groencursus in het najaar, met soms complete scholen die op meerdaags bezoek komen.

Vanuit Schagen is belangstelling getoond voor het opstarten van een IVN-afdeling in dat deel van West-Friesland, waar wij bijna niet komen. Daar werken wij natuurlijk aan mee, net als aan de plannen van het RSW voor een herziening van gemarkeerde wandelroutes in het Streekbos. Plannen genoeg, hooguit tijd tekort. Maar daarom zijn we met een steeds groeiend aantal leden aan de slag.

Tot ziens in het Streekbos Paviljoen.

Groencursus 2012

Het IVN afdeling West-Friesland geeft in september en oktober 2012 wederom een Groencursus waarin de cursisten in 6 theorie- en 3 praktijklessen de basiskennis wordt bijgebracht over de volgende natuuronderdelen: Planten, Bomen, Insecten, Vogels, Paddenstoelen en het Landschap van West-Friesland.

dinsdagavond 4 september: theorieles Insecten

dinsdagavond 11 september: theorieles Planten

zaterdagochtend 15 september: praktijkles Planten en Insecten

dinsdagavond 18 september: theorieles Bomen

dinsdagavond 25 september: theorieles Vogels

zaterdagochtend 29 september: praktijkles Bomen en Vogels

dinsdagavond 2 oktober: theorieles Landschap West-Friesland

dinsdagavond 9 oktober: theorieles Paddenstoelen

zaterdagochtend 13 oktober: praktijkles Paddenstoelen

De 6 theorieavonden zijn op dinsdagavonden van 19.30 uur tot en met 22.00 uur. In de regel ziet iedere theorieavond er als volgt uit:

- 19.15 uur: het Streekbos Paviljoen open
- 19.30 - 20.30 uur: inleiding en 1e deel cursus
- 20.30 - 20.45 uur: koffie en koek
- 20.45 - 21.45 uur: 2e deel cursus
- 21.45 - 22.00 uur: huishoudelijke mededelingen en vragen

De 3 excursies zijn op zaterdagochtend om 9.30 - 12.00 uur. Als u de cursus doorlopen hebt ontvangt u een certificaat op de laatste dag na de laatste praktijkles.

Het cursusgeld bedraagt € 37,50. Daarvoor krijgt de cursist de cursus en het lidmaatschap van het IVN van september 2012 tot januari 2014. Is iemand al lid van het IVN dan verminderen we dat bedrag met de contributie.

Voor vragen en opgave:

Astrid Bijster: tel. 0229 275673

Hans Verhoeven: tel. 0228 515137

U kunt zich ook opgeven via de website:
www.ivn-westfriesland.nl

Van de bestuurstafel

Gé Kenter

Beste mensen, er zijn dit seizoen al weer heel wat zaken en festiviteiten gepasseerd, zoals de IVN-boot, het jubileum, tot ieders vreugde een groot succes met een leuk en interessant symposium, en de jaarvergadering. De jaarvergadering was op het einde wat gehaast en onvolledig door de hulding van Tjalling, weliswaar een grote verrassing en uiteraard zeer verdiend.

Om echter op een punt uit de jaarvergadering terug te komen, zijnde de contributieverhoging, volgt hieronder nog een uitleg van onze penningmeester.

Door een niet geagendeerde gebeurtenis tijdens de ALV 2012 is onze onderbouwing van de door de aanwezige leden unaniem aangenomen contributieverhoging achterwege gebleven. Zoals tijdens de behandeling van de financiële overzichten al werd aangegeven, heeft de gemeente Hoorn besloten om de subsidie aan het IVN de komende jaren af te bouwen, waardoor wij vanaf 2015 geen subsidie meer ontvangen van één van onze belangrijkste subsidiegevers.

In 2012 ontvingen wij nog € 1.981,00 en dit bedrag wordt in 2013 en 2014 telkens met € 660,00 verlaagd. Besparingen op onze kosten zijn nauwelijks mogelijk omdat onze activiteiten uitsluitend door vrijwilligers worden begeleid, die hiervoor geen enkele vergoeding ontvangen, terwijl onze overige vaste lasten voornamelijk bestaan uit huisvestingskosten.

Op deze grotendeels uit energiekosten bestaande lasten kunnen wij eveneens nauwelijks invloed uitoefenen. Uit een analyse van de huisvestingskosten blijkt dat onze huidige behuizing door de gerealiseerde energiebesparingen verhoudingsgewijs niet duurder is dan voorheen De Terp.

Helaas blijft dan de inkomstenkant over. De prijzen van ons scholenaanbod zijn recent iets verhoogd, maar daar

moeten wij wel op een gelijk prijsniveau met het aanbod van onze NME-partners (MAK-Blokweer en MEC De Witte Schuur) blijven.

Begin 2012 hebben wij ook al de prijzen van onze natuurexcursies met gids en van onze vaarexcursies verhoogd. Resteert onze enige andere substantiële bron van inkomsten, de contributie. Uitgaande van een redelijk gelijkblijvend ledenbestand van zo'n 265 betalende leden betekent de jaarlijks verlaagde subsidie van de gemeente Hoorn een jaarlijkse contributieverhoging van € 2,50 per lid.

Merk op dat IVN Nederland haar afdelingen nu al een minimum contributie van € 24,00 adviseert, waar onze afdeling dat bedrag pas in 2015 zal hebben bereikt.

Een ander niet onbelangrijk gegeven is dat in overleg met de gemeente, Orion, IJgenweis en IVN, Marco Nooder als huisbaas is aangesteld van het Streekbos Paviljoen.

Ook is tijdens de jaarvergadering John Bos gekozen in het bestuur, hij neemt de plaats in van Eleonora de Boer, die zich jaren met groot enthousiasme heeft ingezet voor het IVN, waarvoor het bestuur nog steeds zeer dankbaar is, John wensen wij veel succes, hij zal voorlopig met het gidsgebeuren en het scholenwerk aan de slag gaan, zowel op het land en met de IVN-boot op het water.

Henk Lanting meldde dat er bij het Egboetswater ook weer veel is gebeurd, het gebouw is schoongemaakt en opgeruimd, er is een nieuw bospad aangelegd op de plek van het oude pad. Tenslotte zijn er een aantal nieuwe bomen geplant, op de plek waar vorig jaar per abuis met maaien de oude boompjes waren gesneuveld. Zeker de moeite waard om daar een kijkje te gaan nemen. Voor bezichtiging en of excursies kunt u terecht bij Henk Lanting of Adri Bozelie.

Tenslotte zijn er leden van het IVN West-Friesland soms aanwezig op de Floriade in Venlo, zie www.floriade.nl. Zeker de moeite waard om daar ook een bezoek te brengen.

RABO-fietstocht

Anna Laan

Na weken van "voorbereiding" was het dan eindelijk zo ver. Dé Rabobank fietstocht. De tocht der tochten. Een oproep in de Alchemilla zorgde voor een stroom van mensen die mee wilden fietsen. Ja, in mijn dromen wellicht (haha).

Nadat Henk wat heeft rondgebeld, Frieda een mail heeft rondgestuurd, en ik mijn vriendin mee vroeg, hebben we maar net aan de 10 mensen gehaald. Dat heeft mij enorm verbaasd, maar... 10 geweldige fietsers zijn bereid geweest de clubkas te spekken.

Oh, oh, wat voor weer gaat het worden zaterdag, want na dagen van regen en harde wind, was dát een goede vraag. Angstvallig hield ik Piet Paulusma in de gaten, en nou ja een buitje in de ochtend en de rest van de dag bewolkt maar droog. Echter... er stond een zeer stevige wind, windkracht 6, en veel regen. En da's niet fijn hoor!!! Waar ben ik aan begonnen dacht ik toen we de wind pal tegen hadden, en de regen in onze gezichten striemde. Regenpakken en oranje rugzakjes sierden West-Friesland. Allen vooroverbuigend over het stuur. Brildragers die niet al teveel zagen. Fietsters in allerlei uitdossingen verpieterden met het uur. Riet die noodgedwongen moest afhaken omdat haar li-

chaam haar in de steek liet. Gerard, die na gevallen te zijn ook nog een leuke band bleek te hebben (bleek leeglopend ventiel en hij kon later in Enkhuizen weer aansluiten). Ria zelf, die heb ik het toilet in Enkhuizen binnen zien strompelen. Haar lichaam dat pijn deed en toch maar doorging. Ria, chapeau! Renée, die zonder regenpak fietste, en met koude handen en verkleumde tenen afscheid van ons nam. Henk en John, die het tempo er in hielden. Ruud die zorgde voor de grapjes en de lach. En ja, dan Marina, die hield de route bij. Er werd nog wel eens van afgeweken en dan zette zij ons weer op het juiste spoor. En Siep, Siep is Siep. Een praatje hier en daar en lekker door fietsen maar.

Zo heeft een ieder bijgedragen aan een natte maar geslaagde fietstocht.

De terugweg ging rap, we roken de spreekwoordelijke stal. Met die tegenwind viel het toen ook wel mee, heus nog wel windkracht 6. Maar als je dan afstapt, de stempelkaarten inlevert, ach... dan zijn die regen en harde wind zó weer vergeten.

Al met al een gezellige dag. En met elkaar hebben we toch maar mooi € 250,- verdiend. Met een ferme handdruk namen we afscheid.

Volgend jaar weer???

Notulen Jaarvergadering IVN West-Friesland van 6 maart 2012

Riet Hartsuijker

Aanwezig: Fred Weel, Louis van Wegen, Rob van der Wegen, Beppie van der Wegen-Essen, Daphne Brood, Renee Oudenaarden, Rachelle Eerhart, Gé Bentvelsen, Astrid Bijster, John Bos, Adri Bozelie, Nico Bregman, Wil Buysman, Arie van Geest, Ria de Graaf- Roelofs, Douwe Greydanus, Rob den Hartog, Riet Hartsuijker, Pieter Karel, Hilda Keesman, Gé Kenter, Lisbeth van Lintel, Tjalling James, Willem Nijhuis, Han Oranje, Heleen Peerdeman, Theo Peerdeman, Geert Pietersen, Anneke de Ronde, Ad Roobeek, Theo Ruiter, Cees Schaper, Mies Scheijde-Bakker, Teije van Seijen, Wil Stelling, Lida Straat-Desschan, Ellen Troost, Chris Vahl, Marga Scherer, Toos Brink, Hans Verhoeven en Henk Lanting. (lijst is niet volledig ingevuld)

Afwezig met kennisgeving: Wil de Wit, Jans Wiersum, Willem Kaagman, Frieda Bus, Joke Tilgenkamp, Eleonora de Boer.

1. Opening door de voorzitter

Tjalling James heet alle leden hartelijk welkom en in het bijzonder Rachelle Eerhart van de provinciale Consulent-schappen Noord- en Zuid Holland met twee nieuwe mede-werksters.

2. Mededelingen van het bestuur

Tjalling meldt dat er groot onderhoud en reparatie aan de boot is gepleegd en dat die nu bijna klaar is.

Het bestuur had plotseling in de gaten dat de afdeling ruim 40 jaar actief is en dat de Alchemilla in 2012 haar veertigste jaargang in ging. Dat verdient wel een jubileumactiviteit.

Dit jaar is de Alchemilla in een nieuw jasje gestoken en we zoeken nog naar een nieuwe naam. Leden mogen straks via een invulformulier hun ideeën kenbaar maken.

Gemeenten hanteren wisselend subsidiebeleid voor verenigingen zoals IVN. Hoorn bijvoorbeeld was onze grootste subsidiegever, met € 2000,- per jaar, maar we worden inmiddels op nul gezet. Hierop heeft IVN bezwaar aange-tekend, met het verzoek om de NME's MAK, Witte Schuur en IVN uniforme subsidies te geven, gebaseerd op het aantal inwoners per gemeente. In Medemblik en Opmeer wordt nog overlegd over subsidie aan de NME's.

Het streven is om het Streekbos Paviljoen dagelijks door IVN-ers te bemensen. Er is nu al bijna elke dag iemand van ons aanwezig. In het gebouw hebben we nu een nieuwe huismeester in de persoon van Marco Nooder, de uitbater van IJgenweis.

Vanavond denken wij aan het afscheid van Bavo Beijck. Hij heeft vele jaren zijn uitgebreide kennis van Stinsenplanten met ons en onze bezoekers gedeeld en bijdragen geleverd aan de natuurgidsencursussen.

We hebben een lustrumcommissie die de lustrumviering voorbereidt: een symposium en een receptie op 21 april en op 22 april een publieksdag vol activiteiten. In het najaar een feest voor leden.

Vervolgens richtte Rachelle Eerhart zich tot de ledenver-gadering met informatie over hoe de landelijke IVN zich tot de afdelingen verhoudt; er is een vrijwilligerstak en een

stichting. Zij geeft aan welke activiteiten er door het consu-lentschap worden ondernomen ter ondersteuning van de afdelingen. Hierover kwamen veel vragen uit het publiek. Er komt een ander logo voor het IVN. IVN staat dan voor Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid.

Tjalling vraagt aandacht voor de nieuwe website van het IVN. De Floriade in Venlo heeft IVN-afdelingen gevraagd om aanwezig te zijn op de Floriade om het IVN daar kenbaar te maken aan het publiek. Er zouden veel potentiële nieuwe IVN-ers zich kunnen aanmelden als landelijk lid. Wie zich aanmeldt zal in contact worden gebracht met de afdeling in de eigen regio.

Noord Holland organiseerde een Landelijke Dialoogdag waar IVN en Landschap Noord Holland de rol van vrijwilli-gers lieten zien aan de provincie.

Samenwerkende IVN-afdelingen in Noord-Holland hebben een nieuwe folder uitgegeven die wij ook gebruiken en waar wij (Toos Brink) ook aan meegewerkt hebben. Op de voorkant staat algemene informatie over IVN en op de achterkant staan onze afdelingsactiviteiten. Andere bijdra-gen aan meer algemene taken van het IVN via het consu-lentschap, komen van Rob den Hartog (Webmaster), Astrid Bijster met de docenten in opleiding (DOPcursus).

Thema van dit jaar in heel Noord Holland is: Natuur en Gezondheid. Er wordt/is een Natuurkoffer voor Ouderen ontworpen. Voorts gaat dit jaar een cursus voor (groot) ouders van start genaamd " Scharrelkids" Er is een project " Groen Dichtbij" dat 3 jaar gesteund wordt door de Post-code Loterij. Tjalling vult aan dat wij als regio West Friesland zelfstandig blijven en soms wat op de rem trappen bij alle extra dingen die de Stichting bedenkt.

3. Ingekomen stukken

Een uitnodiging van Kritisch Boombesluit om aanwezig te zijn als zij hun rapport over de plannen rond het Snouck van Loosenpark op 9 maart aan wethouder Kok gaan aanbieden. Dat is dus nu al gebeurd.

4. Notulen

Jaarvergadering 2011 Tekstueel: geen opmerkingen.

N.a.v.: Tjalling meldde zelf een fout en maakte zijn excuses. Formeel mag een voorzitter 3 jaar zitten en één maal een verlenging van 3 jaar. Hij is nu al sinds 1995 voorzitter en ver over de houdbaarheidsdatum heen. De notulen zijn verder goedgekeurd met dank aan de notulist.

5. Jaarverslag 2011

Scholenwerk: samen met MAK en Witte Schuur hebben we nu een systeem waarbij scholen digitaal excursies en het lenen van leskisten kunnen boeken. Op Het Egboetje worden ook scholenactiviteiten aangeboden, waar goed gebruik van wordt gemaakt. Op de zondagactiviteiten waren in 2008 ongeveer 2000 excursie deelnemers; in 2011 waren dat er al 2337.

De Grote Club Actie houdt steeds veel actieve leden bezig.

De Weidevogelwerkgroep waarin IVN-leden samenwerken met leden van de Agrarische Natuurvereniging gaat dit jaar

met een nieuwe leider verder. Geert Pieterse volgt Gé Bentvelsen op die vele jaren de groep heeft gecoördineerd.

De KNNV en de IVN werken samen in de *IJsvogelwerkgroep*.

De nachtelijke activiteiten zoals vleermuis- en nachtvlinderexcursies en de activiteiten in het Egboetswater, zijn niet in het jaarverslag opgenomen. Volgend jaar zullen we *zondagsactiviteiten* wijzigen in *publieksactiviteiten* zodat deze activiteiten beter vermeld kunnen worden.

Het distributieteam Alchemilla is opgeheven, nu de Alchemilla per post wordt verstuurd. De leden van dit team worden bedankt voor hun activiteiten.

6. Alchemilla

Naam afdelingsblad: blijft dat Alchemilla of ... ? Er is een prijsvraag uitgeschreven. De leden kunnen na deze vergadering schriftelijk stemmen op de ingestuurde voorstellen. Astrid zal verslag doen van de uitkomsten.

7. Financieel verslag 2011

Rob den Hartog geeft toelichting op balans en begroting. De IVN heeft nu een rekening bij de Rabobank WFO omdat die bank meer betrokken is bij onze activiteiten en bovendien meer service biedt.

Op een vraag uit de zaal meldt Rob dat huurinkomsten van de zaal niet begroot zijn omdat we geen idee hebben of en hoe vaak er verhuurd gaat worden. Verhuur is namelijk afhankelijk van IJgenweis. Er zijn evenmin inkomsten van cursisten begroot, maar misschien dat er toch een cursus gegeven gaat worden.

8. Verslag kascontrolecommissie

Op 14 februari 2011 meldden de leden Ad Roobeek en Willem Kaagman: " Op grond van de opdracht hebben ondergetekenden het financieel verslag over 2011 onderzocht. Wij delen u mee dat wij de balans per 31 december 2011, de staat van baten en lasten over 2011 en de toelichting daarop akkoord hebben bevonden." Hierop heeft de Algemene Ledenvergadering de penningmeester gedechargeerd voor 2011.

9. Voorstel contributieverhoging

Net toen dit agendapunt aan de orde kwam werd de ALV geïnterrupteerd. De burgemeesters mevrouw Goldschmeding van Stede Broec en de heer Van der Riet van Drechterland, wethouder van Drechterland Luzette Wagenaar plus bestuursleden van de culturele stichting De Triangel, vertegenwoordigers van de Actiegroep Behoud Molens bij het HHNK en van de IJsvogelwerkgroep en familieleden van Tjalling James stapten de zaal binnen.

Burgemeester van der Riet nam het woord en gaf een overzicht van de bijzondere kwaliteiten die leden van de IVN onze voorzitter toedichten: structurerend, motiverend,

bestuurlijk vasthoudend, promotor, met veel landschappelijke kennis, docent, gids, onderhoudswerker, contactpersoon voor de overheid, actief bij de ijsvogelwerkgroep in samenwerking met de KNNV. Hij startte de realisatie van het Streekbos Paviljoen samen met het Recreatieschap en de vereniging Orion. Met financiën van de gemeente Stede Broec en Europese subsidies is dan het Streekbos Paviljoen werkelijkheid geworden. En het resultaat mag er wezen!

Tjalling James die bekend staat als een doorzetter, optimistisch, rustig, vertrouwen wekkend, sociaal en humoristisch, diplomatiek, gericht op eindresultaat, begenadigd spreker, staat voor iedereen klaar, ook bij het Recreatieschap.

De vereniging Triangel heeft aan Tjalling ook een zeer gewaardeerde voorzitter. Hij zorgt voor de persberichten en de organisatie van concerten. Kortom Tjalling is de bindende factor in deze regio. Het aantal tentoonstellingen per jaar steeg, en een opbouw van Triangel tentoonstellingen zonder Tjalling kan haast niet.

Voorts is Tjalling ook bestuurslid van de groep " Behoud molens" die zich bekommert om het behoud van 19 poldermolens.

Dit alles heeft ertoe geleid dat bij Koninklijk Besluit op 17 januari 2012 het Hare Majesteit heeft behaagd Tjalling te benoemen tot Lid van de Orde van Oranje Nassau.

Hierna speldt de burgemeester Tjalling het lintje op en feliciteert Tjalling en zijn vrouw Marike met deze mooie onderscheiding. Tjalling reageert zoals altijd bescheiden en meldt dat alle leden zo actief zijn. Hij herinnerde zich nog hoe hij bij de IVN kwam en lid is geworden. Van het IVN ontving hij een toepasselijk cadeau, namelijk een eendenbroedkorf voor in zijn vijver en nog een cadeau dat hij thuis mocht openen.

Na deze feestelijke gebeurtenis liep de vergadering begrijpelijk wat plotseling af. De voorzitter vroeg instemming met het voorstel van contributieverhoging, waar geen discussie meer over gevoerd werd.

10. Kiezen van nieuw kascommissielid

Nog snel werd een reserve lid voor de kascommissie gevonden in de persoon van Chris Vahl.

11. Nieuw bestuurslid

John Bos is het nieuwe bestuurslid geworden. We verheugen ons in een goed bezet IVN-bestuur.

Er werd geen gebruik gemaakt van de rondvraag, en Tjalling sloot de vergadering om daarna nog gezellig na te praten.

Jubileumdag IVN

Bestuur

Noteert u maar vast in uw agenda:

Zaterdag 6 oktober 2012 het 40-jarig Jubileumfeest voor alle IVN-leden

Waar, wat en hoe hoort u later.

**Heeft u iets te vieren
of u wilt als groep een educatieve
en toch gezellige activiteit doen?**

**Dan biedt IVN
afdeling West-Friesland
u een aantal mogelijkheden:**

*Natuurwandeling met een IVN gids
door het Streekbos of het Egboetswater*

Vaarexcursie door het Streekbos met de IVN fluisterboot

*Combinatie Vaarexcursie en Natuurwandeling
door het Streekbos*

**Loop even bij ons binnen
en wij vertellen u meer!**

Streekbos Paviljoen - Veilingweg 21, 1611 BN Bovenkarspel, telefoon: 0228 520486
of kijk op de IVN Website: www.ivn-westfriesland.nl > agenda > informatie

Giften

Hans Verhoeven

Op 6 maart 2012 ontvingen wij van het **Westfriesland Fonds** bericht dat zij ons een subsidie hebben toegekend van € 2000,- voor de renovatie van onze fluisterboot. Het bedrag is inmiddels op onze bankrekening bijgeschreven.

Al een half jaar ontvangen wij van dierenwinkel "**Kerner, for fit animals**" op het Boerhaaveplein in Bovenkarspel al onze dierenartikelen tegen inkoopprijs.

Natuurlijk ontving het IVN tijdens het jubileumweekend cadeaus:

Gemeente Stede Broec, IVN Waterland en het RSW schonken ons een geldbedrag voor de aanschaf van een door ons gewenst insectenhotel. Mogelijk voor 2 exemplaren; één in het Ecoproject in het Streekbos en één in het Sneeuwklompsterrein in het Egboetswater.

Van **De Witte Schuur** ontvingen we een foto op canvas van een meisje dat een veertje bestudeert. Omdat de foto

goed weergeeft waar het bij het IVN om draait krijgt dit cadeau een mooi plekje zodat het voor iedereen zichtbaar is.

Wij kregen prachtige boeken, vaak gesignd, van **ANV Westfriesland, Wim Jongejans en Hanneke van Lierop, stichting IVN Regio West, Cees van Lubek en Bertie van Lubek-van der Oord, Milieufederatie Noord-Holland en het Landelijk Bestuur van het IVN**. Deze boeken worden toegevoegd aan onze bibliotheek waar ze voor alle leden te lezen zijn.

Van de **KNNV Hoorn** ontvingen wij een Nationale Tuinbon die natuurlijk nuttig gaat worden gebruikt.

De Ransuil die voor de uilententoonstelling tijdelijk ter beschikking is gesteld door **Theo en Heleen Peerdeman** mogen we houden. Dit fraaie exemplaar krijgt een mooi plaatsje in het Streekbos Paviljoen.

Alle schenkers hartelijk bedankt.

Verslag jubileumweekend 21 en 22 april

Astrid Bijster (zaterdag) en Toos Brink (zondag)

Het 40-jarig Jubileum van IVN West-Friesland op 21 en 22 april j.l. is een prachtig feestweekend geworden. Hernieuwde ontmoetingen op de zaterdag, bijpraten tijdens een feestelijke borrel en een geslaagd symposium over het belang van vrijwilligers in Natuur- en Milieueducatie.

De zondag was een publieksdag met een Open Huis en ieder uur een gratis excursie. Het leverde een prachtige DVD vol foto's op met dierbare mensen en blije gezichten. De organisatie van het weekend lag in handen van de jubileumcommissie met Gé Bentvelsen, Nico Bregman, Frits Swuste, Toos Brink, Hans Verhoeven en Astrid Bijster.

Werkgroep presentaties

Iedere werkgroep van IVN West-Friesland had vooraf aan het jubileumweekend een informatietafel ingericht. De informatietafels bleven het hele weekend staan, zodat de genodigden op zaterdag en het publiek op zondag konden kennismaken met alle werkgroepen van IVN West-Friesland. Zo mogelijk was een vertegenwoordiger van de werkgroepen steeds aanwezig om uitleg te geven.

Verslag zaterdagprogramma (21 april) met onder meer het Symposium en de Receptie

Ontvangst

De dag begon vanaf 10.00 uur in de Incotec- en Terpzaal met een ochtendprogramma met onder meer een symposium. Dit ochtendprogramma was zoals al eerder aangegeven bedoeld voor genodigden van buiten IVN West-Friesland en voor actieve vrijwilligers van onze IVN-afdeling. Dit was met het oog op de beperkte ruimte boven. Het middagprogramma met de receptie was voor alle IVN-leden. Er was voor iedereen koffie of thee met een gebakje met ons jubileumlogo erop. De gebakjes zagen er prachtig uit.

Nico Bregman, IVN-lid van bijna het eerste uur, en lid van de jubileumcommissie zou het hele ochtendprogramma bij elkaar praten.

Insectendames

Areke, dochter van Henry en Astrid, en haar vriendin Robin gingen op zaterdag verkleed als insect voor het jubileum. Toos had pakken kunnen regelen uit Eric en het klein insectenboek. De dames gingen beiden verkleed als lieveheersbeestjes en ontvingen zo gekleed alle gasten. Ze zagen er prachtig uit. Ook deelden ze bloemen uit aan de sprekers en onze trouwe leden. De beide lieveheersbeestjesdames vielen ook erg in de smaak bij de vele wielrenners van de ronde van Noord-Holland, die de hele dag door kwamen stempelen bij IJgenweis. Ze zijn vele malen op de foto gegaan. Een lichtpuntje in de 's ochtends toch wel vochtige en koude dag.

Inleidend praatje Tjalling

Om 10.30 uur begon het programma met een introductie door onze eigen voorzitter Tjalling James. Tjalling roemde alle werkgroepen die we hebben en activiteiten die we doen.

En dat is behoorlijk veel.

We werken samen met het Recreatieschap bij het beheer van het Ecoterrein. Doel is onder andere verschrallen van het terrein en dat valt niet mee op onze rijke kleigrond. Ook stimuleren we het elektrisch varen. Dat werd al eens beloond met een subsidie voor nieuwe accu's.

Onze knotwerkgroep doet veel werk in het onderhoud van het open houden van het landschap en ook in het onderhoud van het Streekbos. Onze vele excursies zijn een meerwaarde voor (onder meer) het Streekbos. De weidevogelgroep doet met 50 vrijwilligers aan nestbescherming en weidevogelbeheer.

Ons scholenwerk wordt ook geheel door vrijwilligers gedaan. We werken in het scholenwerk samen met de Witte Schuur en MAK Blokweer, die beiden met beroepskrachten werken. Het scholenwerk gaat heel goed, er is veel vraag. Per klas zetten we 2 gidsen in.

In het Streekbos Paviljoen werken we samen met restaurant IJgenweis. Ook dat is een goede combinatie. Op verzoek van IJgenweis proberen we ook door de week vaker open te zijn en niet alleen meer op zondag. Met de natuurgidsencursus hebben we een gedegen opleiding tot vrijwilliger, die niet onderdoet voor beroepsopleidingen. Vanaf 1971 zijn we al bezig. We zijn ooit begonnen als actiegroep. In 1972 begonnen we met de voorloper van de Alchemilla: *het Kontaktbericht*.

Biologisch moment

Na deze gedegen inleiding van Tjalling was het tijd voor het biologisch moment van Nico Bregman. Het biologisch moment is bekend van de natuurgidsencursus. Nico had gekozen voor de dotterbloem, die op het moment van het jubileum zeer opvallend aanwezig was. We verwonderden ons, op IVN-wijze.

Zilveren speldjes

Daarna was het tijd om een paar zilveren spelden uit te delen. Zilveren speldjes zijn bedoeld voor leden, die 25 jaar lid zijn van een IVN-afdeling. In ons geval konden we 2 zilveren speldjes uitdelen aan 2 leden, die heel erg actief zijn geweest binnen het IVN of dat zelfs nog steeds zijn: Joka van Gosliga en Theo Neefjes.

Aanvang minisymposium

Oud-voorzitter Gé Bentvelsen leidde het minisymposium met als thema: "*het maatschappelijk belang van vrijwilligers in Natuur- en Milieueducatie*". De sprekers voor dit thema waren:

- Daphne Teeling, Stichting IVN;
- Lidy Zeinstra, Landschap Noord-Holland;
- Piet Zwaan, wethouder Stede Broec en voorzitter Recreatieschap Westfriesland.

Tussen de sprekers door vond actieve interactie plaats met elkaar en met alle toehoorders.

Daphne Teeling

Daphne Teeling is regiodirecteur van de Stichting IVN voor Noord- en Zuid-Holland. Daarnaast is ze ook vrijwilliger bij

het IVN bij afdeling Delft. Ze is dus zowel beroepsmatig als vrijwillig betrokken bij het IVN. Ze is bewust niet betrokken bij bestuurswerk in de afdeling Delft. Ze doet wel veel jeugd- en jongerenwerk.

Verwondering wekken bij kinderen is heel waardevol. Wereldwijd staan de natuur en de biodiversiteit onder druk. We groeien naar 9 miljard mensen op deze aardbol. Meer dan de helft van de mensen woont in de stad. Om de aarde te behouden moeten we veel duurzamer gaan leven. Kinderen spelen tegenwoordig veel minder buiten. Als ze dat wel meer zouden doen zouden ze veel gezonder en fitter zijn.

NME moet gaan om verbinden en verbonden zijn met de natuur en het landschap om je heen. Geen kennisoverdracht, maar hart, hoofd en handen. Laat mensen iets beleven en zich verwonderen. Verder moet met NME het belang worden overgebracht van meer duurzaam handelen bij kinderen, jongeren en volwassenen.

Het IVN levert al 50 jaar een bijdrage aan de samenleving door mensen te betrekken bij natuur, milieu en landschap. Het IVN laat je leren van de natuur, verrijkt daarmee je leven en laat je nadenken. Vrijwilligers zijn het hart van de IVN-vereniging. Er zijn 170 afdelingen met in totaal ongeveer 19.000 leden. Allemaal vrijwilligers, die ongeveer 2 miljoen mensen per jaar bereiken. West-Friesland is een sterk voorbeeld van een goedlopende IVN-afdeling. Met IVN-leden met eigen inspiratie en die verbindingen weten te leggen. Ondernemend en creatief. Zo'n afdeling bouw je in 40 jaar op en daar mag men in de IVN-afdeling en vooral ook in onze regio West-Friesland trots op zijn.

Ondertussen liet Daphne foto's zien afkomstig van onze eigen website. Met een overpeinzing: op naar de volgende 40 jaar! Daphne geeft nog mee dat er uitdagingen zijn, zoals: hoe versterken we het geheel bij het IVN, zoals nu het gezamenlijk gidsen op de Floriade. Welke uitdagingen zijn er zoal?

- Hoe wordt je minder 1 losse afdeling en meer één IVN;
- Hoe verjongt men de afdeling;
- Hoe gaan we om met de diverse bezuinigingen;
- Hoe profiteren we van nieuwe technologie;
- Moeten we meer aansluiten bij bestuurlijke thema's?

Lidy Zeinstra

Lidy Zeinstra is coördinator vrijwilligers bij Landschap Noord-Holland. Deze organisatie heeft veel vrijwilligers. Landschap Noord-Holland heeft in 2011 een onderzoek gedaan naar de winst van vrijwilligerswerk in landschapsbeheer. Het is een quickscan naar de sociaal maatschappelijke, ecologische, recreatieve, educatieve en economische effecten van vrijwilligerswerk in landschapsbeheer in Noord-Holland.

Bij Landschap Noord-Holland zijn ongeveer 8.450 vrijwilligers actief, die gezamenlijk 292.230 uren vrijwillig werkten. Dat zijn in totaal zo'n 182 fte (red. *full time employees*).

Achter de schermen wordt op deze manier veel vrijwilligerswerk verricht. Veel beleidsmedewerkers, maar ook het brede publiek hebben daar geen benul van. Door het onderzoek is het werk van vrijwilligers inzichtelijker geworden. In de presentatie van Lidy Zeinstra komen er in korte tijd heel veel gegevens op tafel. Ze beschrijft hoe het onderzoek is gedaan, welke 4 voorbeeldgebieden (van de 142 werkgroepen) zijn uitgekozen voor het onderzoek. Vervolgens

de resultaten en conclusie van het onderzoek. Ten slotte zijn een aantal aanbevelingen gedaan.

Conclusie van de quickscan heeft laten zien dat natuur- en landschapsbeheer door vrijwilligers werkt. Het levert aansprekende *landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische* resultaten op. Alleen al vanuit het oogpunt van natuur- en landschapsbeheer is vrijwilligersbeheer *financieel-economisch effectief*.

De economische waarde van de uitgevoerde beheerswerkzaamheden ligt hoger dan de kosten voor de ondersteuning van de vrijwilligers. Dit staat nog los van de werkelijke winst van vrijwilligerswerk. De inzet van vrijwilligers leidt namelijk vaak tot substantiële *directe extra inkomsten* uit bijvoorbeeld recreatieve en educatieve activiteiten, aanvullende fondswerving en sponsoring.

Daarnaast levert vrijwilligerswerk in natuur- en landschapsbeheer ook op *sociaal-maatschappelijk vlak veel resultaten* op, die misschien wel onbetaalbaar zijn. Voor terreinbeheerders en overheden zijn die sociaal-maatschappelijke motieven vaak minder bekend en ondergeschikt aan de ecologische, landschappelijke en economische doelen. Dat leidt in de praktijk soms tot onduidelijkheden, misverstanden of conflicten tussen vrijwilligersgroepen en terreineigenaren.

Dat vrijwilligers al dat werk doen, is niet vanzelfsprekend. (Financiële) ondersteuning en (maatschappelijke) waardering voor de werkzaamheden van vrijwilligers is van belang om het werk te *blijven* doen. Provincie, gemeenten en terreinbeheerders kunnen daarin een actieve rol spelen.

Belangrijke aanbevelingen zijn:

- ♦ Investeer als provincie, gemeenten en terreinbeheerders in groen vrijwilligerswerk. Bekijk natuur- en landschapsbeheer door vrijwilligers daarbij niet alleen vanuit een puur ecologische en landschappelijke invalshoek, maar juist vanuit een breed perspectief, waarin ook de sociaal-maatschappelijke baten van dat vrijwilligerswerk worden erkend;
- ♦ Investeer in communicatie tussen professionele terreinbeheerders en vrijwilligers(groepen);
- ♦ Breng randvoorwaarden in kaart voor het optimaal functioneren van vrijwilligers. Welke ondersteuning hebben vrijwilligers nodig - bijvoorbeeld op financieel, administratief of juridisch gebied - en hoe kan die ondersteuning het beste geboden worden?;
- ♦ Betrek vrijwilligers bij vormgeving van beleid en uitvoeringsregelingen, zodat hun wensen daarin een plek kunnen krijgen;
- ♦ Onderzoek de mogelijkheden voor het aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden tussen professionele en vrijwilligersorganisaties, waarbij de verschillende motieven, doelen, werkwijzen en statussen (formeel - informeel) optimaal ingezet worden, en waarbij de verschillende verantwoordelijkheden worden gerespecteerd.

Het is interessant om het boekje te lezen dat over dit onderzoek is gemaakt. Het is eenvoudig te vinden op de website van Landschap Noord-Holland. Het staat bij de publicaties onder de titel: "*De winst van vrijwilligerswerk in landschapsbeheer 2011.pdf*". Lidy Zeinstra heeft ons ook een exemplaar van het boekje cadeau gedaan, zodat het ook in te zien is in het Streekbos Paviljoen.

Piet Zwaan

Piet Zwaan is wethouder in Stede Broec en tevens voorzitter van het Recreatieschap Westfriesland.

Piet Zwaan begint zijn verhaal met de opmerking dat als alle vrijwilligers zouden worden betaald, de belastingen aanzienlijk omhoog zouden moeten. Hij noemt verder alle gebieden waar het Recreatieschap verantwoordelijk voor is. Voor het beheer van al die gebieden zijn vrijwilligers van enorm belang.

Piet Zwaan heeft een grote rol gespeeld bij de totstandkoming van het nieuwe gebouw, het Streekbos Paviljoen. Daarnaast heeft het Recreatieschap ons Het Egboetje in het voormalige sneeuwklakjesterrein in het Egboetswater in bruikleen gegeven. Dit allemaal uit waardering voor wat de vrijwilligers van (onder meer) het IVN allemaal doen.

De gemeente Stede Broec heeft veel geld gestoken in de huisvesting van het IVN en ook Orion. Piet Zwaan ziet graag dat alle NME organisaties samenwerken. Hij zou verder willen dat de NME organisaties een grotere rol gaan spelen in het tot stand komen en uitvoeren van duurzaamheidsbeleid van de gemeente. We zouden meer richting in dit beleid kunnen helpen vormgeven. Ook zouden we een rol kunnen spelen in het belangrijke doel van de gemeente om alle inwoners fitter, gezonder en meer buiten te krijgen. Activiteiten of cursussen van ons kunnen hier bij helpen.

Onthulling van het jubileumgeschenk

Na de afsluiting van het symposium door Gé Bentvelsen overhandigde Piet Zwaan ons symbolisch het jubileumgeschenk. Er zal een insectenhotel worden geplaatst in het Ecoterrein.

Lunch

De lunch werd op informele wijze verzorgd door restaurant IJgenweis boven in de Incoteczaal. Op deze manier had iedereen de gelegenheid om met verschillende mensen te praten tijdens de lunch.

Pauze

In de pauze kon iedereen naar keuze wandelen, varen met de fluisterboot of beneden de presentatie van de werkgroepen van IVN West-Friesland bezoeken. Deze vrijheid werd door de aanwezigen als zeer prettig ervaren en gaf rust in het programma.

Receptie

De Receptie was van 15.00 uur tot 17.00 uur en was toegankelijk voor alle IVN-leden en de genodigden van de dag. Er was gelegenheid om het bestuur te feliciteren. Iedereen kreeg 2 consumptiebonnen en er waren lekkere hapjes bij. De sfeer was gemoedelijk.

Sluiting

Het programma van de dag was rond 17.00 uur afgelopen. De dag was eigenlijk precies goed georganiseerd. Het symposium was een succes. Er was veel afwisseling, er waren voldoende rustpunten ingebouwd en er was voldoende tijd om met elkaar te praten. Voor herhaling vatbaar (over 40 jaar?)

Verslag zondag 22 april: de Publieksdag

De zondag was een publieksdag met een Open Huis en

ieder uur een gratis excursie.

De coördinatoren van werkgroepen stonden gereed bij hun informatietafels toen de eerste bezoekers om 10.00 uur binnenkwamen. De hele dag door was het gezellig druk met visite uit heel Noord-Holland.

De IVN afd. Zuid-Kennemerland en Noord-Kennemerland lieten zich uitgebreid informeren over "wat en hoe wij dat hier allemaal doen".

Astrid Bijster had een hoek ingericht over de Groencursus die in september a.s. start. Het fotoboek van de natuurgidsencursus sloot hier naadloos op aan. De IJsvogelwerkgroep twitterde met de Weidevogelwerkgroep en de Eco-projectgroep kluste met de Scholenwerkgroep. Niet alleen voor de bezoekers maar ook onderling was de sfeer ontspannen en gewoon gezellig.

De kleinschalige voorlichting sloeg aan bij het publiek.

Nico Bregman gaf Theo Ruiter geschiedenisles over de historie van Het Grootslag voor het komend vaarseizoen en zo was iedereen in de ontvangstruimte lekker bezig of onderweg voor hetzelfde doel: natuureducatie en duurzaamheid voor mens, dier en landschap.

Excursies

► Hans Verhoeven gaf het startsein om 10.00 uur met zijn Vogelexcursie en ging op pad met een groepje volwassenen en kinderen. In het Ecoproject werden de verrekijkers ingezet achter de takkenrillen. Want de Wilde eenden en Meerkoeten met pullen kwamen voorbij. Verder lieten vele vogels zich horen zoals Fitis, Grote bonte specht, Boomkruiper en Vink. Enthousiast waren de deelnemers over de Tijftjaf en man Zwartkop die zich even mooi lieten zien. De deelnemers waren erg tevreden na afloop en lieten merken dat ze er veel nieuws bij hadden geleerd.

► Nico Bregman nam zijn bezoekers 3000 jaar mee terug in de tijd via het Archeologisch Voetspoor. Het is ongeveer een kwartier kuieren vanaf het Paviljoen naar de aangelegde heuvel in het nieuwste deel van het Streekbos. Het Recreatieschap Westfriesland heeft er een robuuste sikkels, stapstenen en de contouren van een bronsijdboerderij aangebracht en zo het roemruchte verleden uitgebeeld. Met een map vol kaarten met krekens, slenken en oude sloten gaf Nico een historische kijk op Oostelijk West-Friesland van eeuwen geleden.

► Om 12.00 uur was het vaartijd. De Wils Kracht lag instapklaar en fluisterstil aan de steiger van het Paviljoen. Schipper Theo Ruiter vertelde met zijn droge humor over de natte natuur en de gasten genoten zoals altijd en keken met verwondering naar het delta-achtige groen tijdens het rondje varen door het Streekbos.

► Het weer werd steeds beter en om 13.00 uur brak de lente door tijdens de voorjaarswandeling. En zo viel het verhaal over de paddenregen niet in het water, maar verdampte in de zon. Pinksterbloemen, Paardenbloemen, Fluitenkruid en dé bloem van dit weekend, de Dotter werden uitvoerig besproken en getoond door Astrid Bijster en Henry Bruggink. Maar ook andere voorjaarsverschijnselen kwamen aan de orde. Een geïnteresseerde groep volwassenen wandelden een rondje Ecoproject met de paddenpoel, de weer slinkende broeihopen van de natuurwerkgroep en de bloemenweide. De laatste is in de zomermaanden op zijn mooist.

► Om 14.00 uur werd het akelig druk op de trap van het

Paviljoen. De medewerkers van dierenopvangcentrum De Bonte Piet gaven in de Incoteczaal een introductie over Egels. Kinderen mochten ze van dichtbij bekijken en hadden hun eigen (wat schattig!) egelknuffel meegenomen. Onder massale belangstelling werden de 3 opgelapte Egeltjes daarna in het Ecoproject uitgezet. Ondanks hun duizenden stekels hebben egels blijkbaar een hoog knuffelgehalte want het werd een topattractie met ruim 150 bezoekende (groot)ouders met hun kinderen.

Ans Boogers van het IVN Zuid Kennemerland, Ria de Graaf en Toos Brink hadden zich in de warme, gehuurde insectenpakken gehesen om de kinderen te verwelkomen en uitgeleide te doen, een beetje eng vonden de kleinsten het wel. De hommel, het lieveheersbeestje en de rode bosmier gaven zo een extra dimensie aan dit feest tijdens het Jaar van de Bij,

► De laatste attractie van het jubileumzondag was een vaarexcursie met wederom schipper Theo aan het roer. Een bomvolle boot met 25 deelnemers, waaronder veel

kinderen. "Bukken" met z'n allen, toeteren onder de brug, de Plompenbladen en de vierkante steel van de Zegge voelen, het blijft iedere keer weer leuk en leerzaam om mee te maken. De waardering bleek groot en tja, educatie is onze kracht en doel. Daar zijn we dit weekend zeker in geslaagd.

Trots

Dit 40-jarig jubileum was echt FEEST en in alle opzichten fantastisch verlopen. De zaal boven is uitermate geschikt gebleken voor een grote groep mensen. De nieuwe groene stoelen kleuren fris en zitten prima. De fotopanelen met het IVN-verleden en materiaal "uit de oude doos" over onze afdeling deden het goed. De feestcommissie, de PR-mevrouw, de redactie van Alchemilla (de naam mag blijven) voor de speciale, dubbeldikke Jubileumuitgave met de imposante kroniek, de coördinatoren van de werkgroepen, de tentoonstellingsdames en iedereen die aan dit succes heeft bijgedragen mogen terecht beretrots zijn.

Tussen Duin & Dijk, bron van Noord-Hollandse natuurkennis

Voor wie het nog niet wist:

Noord-Holland heeft al tien jaar een uniek en prachtig tijdschrift over de natuur in de provincie: "Tussen Duin & Dijk"

In een aantrekkelijke vormgeving maakt het de resultaten van natuuronderzoek toegankelijk dat door professionals en vrijwilligers in onze provincie verricht is. Het heeft zijn waarde bewezen voor iedereen die geïnteresseerd is in het wel en wee van de natuur dicht bij huis.

Het blad schenkt aandacht aan alle aspecten van de natuur, in het boerenland, in natuurgebieden, maar ook in de steden. Artikelen gaan over zoogdieren, amfibieën en reptielen, vissen, insecten en andere ongewervelden, planten en paddenstoelen.

Ieder artikel is fraai geïllustreerd met foto's en tekeningen. Tabellen en grafieken vatten soms gegevens samen en maken ze overzichtelijk en controleerbaar, maar ieder artikel is ook goed leesbaar zonder je in dergelijke zaken te hoeven verdiepen.

"Tussen Duin & Dijk" is een uitgave van de gezamenlijke vrijwilligersorganisaties op het gebied van de natuurstudie in Noord-Holland, de POFF (Provinciale Organisaties voor Flora en Fauna). "Tussen Duin & Dijk" verschijnt vier keer per jaar in een omvang van minstens 24 pagina's en kost slechts € 15,- per jaar. Als u geïnteresseerd bent in een abonnement, kunt u mailen naar Landschap Noord-Holland: info@landschapnoordholland.nl.

Doen, anders doe je jezelf te kort! Voor natuurgidsen is dit dé bron van actuele kennis over de natuur
www.tussenduinendijk.nl

Oproep voor bouw 2 insectenhotels

Louis van Wegen

Graag uw aandacht voor de bouw van twee insectenhotels.

Wilt u uw gedachten laten gaan over een ontwerp, over verzamelen van bouwmaterialen en over meehelpen met bouwen en onderhouden in de aankomende jaren van twee insectenhotels? Het gaat om plaatsing in het Sneeuwklonterrein bij Het Egboetje en in het Ecoproject.

Op internet zijn voorbeelden insectenhotels te zien. We hebben wat geld gekregen voor het 40-jarig jubileum van het IVN. Dat willen we gebruiken om materiaal te kopen

voor de twee insectenhotels. Dit past goed in het jaar van de bijen en is een aanwinst voor onze (school)excursies.

Hans Verhoeven, Adri Bozelie, Han Oranje, Fred Weel en ik hebben met elkaar gesproken over de plekken voor het insectenhotel bij Het Egboetje en een ander in het Ecoproject. Goede plekken i.v.m. excursies en bezonning weten we wel, maar veel verder zijn we nog niet gekomen.

Wij hebben het idee om een opbouw te maken van steen. Een frame van onbewerkt ijzer heeft ook zo zijn voordelen. We kunnen nog alle kanten op.

Graag reacties naar: Louis van Wegen, Tel. 0228 316825 of [email wegen@quicknet.nl](mailto:wegen@quicknet.nl)

40-jarig jubileum

IVN West-Friesland

21 en 22 april 2012

Aanvulling op Kroniek van 40 jaar IVN afdeling West-Friesland

- 1994**
najaar We maken een begin met de organisatie van **lezingen in de wintermaanden**.
Ook organiseren we een paar activiteiten gericht op jongeren. Hiervoor blijkt weinig animo te bestaan, zodat we er weer mee stoppen.
- Aan afdelingsweekenden is geen behoefte meer stellen we vast.
- De redactie van de Alchemilla bezoekt themadag georganiseerd door het Consulentenschap.
- Luc de Blois maakt een **bomenboekje Enkhuizen**. Hij is natuurgids bij ons sinds 1983 en onder meer actief geweest in het docententeam. Hij neemt niet veel later afscheid vanwege een verhuizing.
- Ons **scholenwerk groeit** in 1994 met maar liefst 200%.
- 12 november Tot onze grote vreugde is er eindelijk een **jachtverbod** van kracht in de **Vooroever**.
- 1995**
maart (205 leden)
Gé Bentvelsen treedt af als voorzitter. Tjalling James volgt hem op.
- José van Valkenburg is 4 dagen per week aanwezig in De Terp. Ze is daar in het kader van het Jeugdwerkgarantieplan.
- 19 mei Het SOW presenteert het ecologisch bosplan.
- 1 juni Per deze datum hebben we **geen betaalde krachten meer**. Het lukt niet om de aanstelling te verlengen. Joka van Gosliga en Marion van Klaveren gaan op vrijwillige basis door. Er is veel tot stand gebracht, waaronder een aantal leskisten en lesbrieven.
- 10 en 11 juni **Campagne "Op pad met het IVN"**. Zoveel mogelijk afdelingen doen mee. Wij doen een tentoonstelling over vlinders.
- Theo Neefjes, Marion van Klaveren en Frits Swuste hebben een **vlinderboekje** samengesteld met als bijlage een zoekkaart vlinders. Dit in het kader van het thema: "Natuur in stad en dorp".
- 9 december De **paddenpoel wordt gegraven** als onderdeel van het natuurplein in het Streekbos.
- 1996**
voorjaar (200 leden)
Telescoopkijker gekocht.
Bas Bartels stopt met zijn vele IVN werk. Hij hield zich onder andere bezig met de redactie, PR, het secretariaat, zondagactiviteiten en de vogelkijkhut. Kees van de Beek (bestuur en knotwerkgroep) en Jannie Kelch (natuurwandelingen) stoppen ook.
- IVN en KNNV organiseren samen een **groencursus** in Hoorn. Er zijn 20 deelnemers.
- 5 juni **Opening Vogelhut Vooroever**. Wij waren opdrachtgever voor de bouw van de vogelhut. Henk Stam maakt zich ook hier zeer verdienstelijk. Het beheer zal door Staatsbosbeheer worden gedaan. Helaas hebben we vanaf het begin veel last van vandalisme.
- 1 augustus Vanaf deze dag doen we de uitleen van leskisten op dinsdagmiddag in plaats van zondagmiddag.
- 31 augustus **Zaai- en plantactie in ecologisch terrein**. We willen het ecologisch slagveld een steuntje in de rug geven met eigen plant- en zaaigoed. Beheersplan Streekbos van Recreatieschap West-Friesland voorziet in taken voor het IVN op het ecologisch terrein. Het plan is geldig tot 2005.
- 25 oktober Het Vooroeverproject wordt officieel overgedragen aan Staatsbosbeheer.

Namen.....

Nico Bregman

Het IVN afdeling West-Friesland heeft in de loop van 40 jaren zeer veel leden gekend, alleen als donateur of actief binnen het bestuur en/of binnen een van de vele werkgroepen. Dankzij al deze mensen is de vereniging geworden zoals ze nu is. Het leek mij goed een aantal van hen in dit jubileumnummer te noemen. Vandaar deze reeks van namen. Sommigen van hen zijn reeds overleden, sommigen vertrokken als lid, maar velen van hen prijken nog steeds op onze ledenlijst. Het is altijd een hachelijke onderneming dat noemen van namen, want je had er ook zoveel anderen kunnen noemen. Voor onze vereniging geldt dat met name voor al die actieve leden die zich vaak jarenlang hebben ingezet voor de coördinatie binnen een werkgroep. Gelukkig blijven velen van hen in de "Kroniek 40 jaar" niet ongenoemd.

Voorzitters:

Cor de Gans	1972 - 1976
Wim Jongejans	1976 - 1985
Frits Swuste	1985 - 1989
Gé Bentvelsen	1989 - 1995
Tjalling James	1995 - nu

Secretarissen:

Wim Hart	1972 - 1980
Lou de Beurs	1980 - 1981
Johan van der Zant	1981 - 1982
Peter Goes	1982 - 1983
Stef Kauling	1986 - 1986
Kees Schouten	1988 - 1990
Joka van Gosliga	1990 - 1994
Bas Bartels	1994 - 1996
Petra de Rooij	1996 - 2000
Astrid Bijster	2000 - 2011
Gé Kenter	2011 - nu

Penningmeesters:

Rudolf Bohlmeijer	1972 - 1975
Anne Bosma	1975 - 1976
Nico Bregman	1975 - 1978
Wim Hart	1978 - 1980
Hans Heidinga	1980 - 1986
Trees Weppner	1986 - 1989
Christiënne Bot	1989 - 1995
Sietze van Gosliga	1995 - 1996
Rien Bosma	1996 - 1999
Kees Schouten	1999 - 2005
Ria Tel	2005 - 2006
Henk Lanting	2006 - 2011
Rob den Hartog	2011 - nu

Ereleden:

Wim en Marga
Hart
Wim Jongejans
Wil Buysman
Wil Stelling
Toos Brink

35-40 jaar lid:

Jan Smid	1972
Wim Jongejans	1973
Rob Leegwater	1973
Tije van Sijen	1973
Anne Bosma	1975
Jan Kreuk	1975
Loes Sjerp	1975
Frits Swuste	1975
R. Bongers	1976
Nico Bregman	1976
Pauline Winnubst	1977
Trees Weppner	1977
Theo Weppner	1977
Cees Schaper	1977

Wetenswaardigheden uit ons werkgebied

Hans Verhoeven

Iedereen die leuke natuurwaarnemingen uit onze regio heeft, kan dat mailen naar info@ivn-westfriesland.nl. Uit alles wat wordt aangeboden, maakt de redactie een leuke selectie die wordt geplaatst in de volgende Alchemilla.

Zaterdag 14 april 2012

Inventarisatieochtend in het Ecoproject. Op de Zuidoever ontdekten we weer de **Gulden sleutelbloem** waarop de dauwdruppels nog mooi te zien zijn, evenals die op het **Klein geaderd witje**. Het aantal pollens **Gewone dotterbloem** is flink toegenomen wat het resultaat is van de werkzaamheden van de Ecowerkgroep. Een nieuwe broedvogel voor het Ecoproject werd ontdekt: op de plas, vlak voor de kijkwand, zat een **Grauwe gans** te broeden. Ook is er weer een echtpaar **Krakeend** gesignaleerd.

Zondag 22 april 2012

Zondagmiddag kreeg Douwe Greydanus melding dat er een heuse **Zeehond** aangespoeld was op de kust van vakantiepark het Grootslag in Andijk. Deze bleek er al een tijdje liggen.

Zondagavond belde hij Ecomare op Texel en maandagmorgen werd contact gelegd met dhr. de Vries van IMARES. IMARES is een onderzoeksinstituut gespecialiseerd in strategisch en toegepast marien ecologisch onderzoek. Afgesproken werd bij het gemaal aan de Molenweg. Omdat het hek gesloten was moest er eerst een sleutelhouder worden opgetrommeld. Toen kon met een bus de dijk worden bereikt achter park het Grootslag. In samenwerking met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier was dat snel geregeld.

Tussen de buien door konden wij de aangespoelde zeehond bergen. Uit verder onderzoek is gebleken dat de maaginhoud leeg was. Het betrof een vrouwelijke Zeehond die zwanger bleek te zijn en teerde op haar vetreserves. Jammer dat het zo is afgelopen met dit zoogdier.

Zeehond op kust Andijk
foto: Douwe Greydanus

Zondag 6 mei 2012

Waterberging Twisk. Sinds een maand of 3 staat er een oeverwaluwanwand in de waterberging met 120 gaten voor **Oeverwaluwen**. Dit is een groot succes want er waren al zo'n 25 gaten zichtbaar met druk in de weer zijnde Oeverwaluwen om hier een kolonie te vestigen. De wand met zijn bewoners is goed te zien vanuit de observatiewand die er zo'n 10 meter vandaan staat.

Zondag 13 mei 2012

Een bijzondere waarneming werd gemeld door Jan Willem Punt en wist dat op foto vast te leggen. Op de Esdoornlaan had een **Fuut** voor zijn jong een visje gevangen en wachtte tot het jong genaderd was. Een **Kokmeeuw** meende meer recht te hebben op dat visje en dook op de Fuut af. Die hield goed vast en daardoor werd de Fuut, in z'n geheel, omhoog uit het water getrokken terwijl het jong luid tekeer ging. De Kokmeeuw verloor en de foto is de moeite waard om u mee te laten genieten.

Kokmeeuw probeert vis te stelen van Fuut
foto: Jan Willem Punt

Donderdag 17 mei 2012

Een **"Hulk-champignon"** werd gespot in Hoorn. Deze patser wist een straattegel te lichten (30 x 30 cm, dik type) tot meer dan 10 cm. Het is een champignon maar welke het is is niet met zekerheid te zeggen; daarvoor moet hij worden uitgegraven. Dat vind ik echter zonde.

Paddenstoel speelt voor Hulk
foto: Hans Verhoeven

In heel West-Friesland zijn na de winter van 2011/2012 geen **IJsvogels** meer waargenomen. Mocht u in dit gebied waarnemingen hebben gedaan van IJsvogels geef die dan door aan d.greйдanus@ivn-westfriesland.nl.

IVN praktijkdag op 10 maart 2012

Marianne Ouwerkerk

IVN praktijkdag op 10 maart 2012: "Laat het ze beleven" op het landgoed Oostbroek in De Bilt.

Deze dag bevatte diverse workshops waaruit je er drie mocht kiezen.

Als eerste workshop koos ik "Wat kun je met digitale fotografie".

Bart Stornebrink, fotograaf, verzorgt cursussen en workshops speciaal voor kinderen van 5 t/m 13 jaar op bijvoorbeeld BSO's, basisscholen en voor ouders met kinderen.

Hoe pak je dit aan met kids? In een workshop wordt aandacht besteed aan de techniek, het fotograferen en de nabewerking. We kregen ieder een eenvoudig fototoestel en Bart vertelde hoe hij de kinderen uitlegt hoe ze ermee om moeten gaan (polsbandje om en met twee handen fotograferen en alleen maar op het ontspanknopje drukken). Na nog wat instructies gingen we naar buiten om krokussen en sneeuwkllokjes te fotograferen. Daar bleef het niet bij. Bart hoopte ook nog aparte foto's te zien maar gaf geen voorbeeld. Dat liet hij helemaal aan ons over. We zagen een boomstronk met Veters van de Boswachter (Mycelium van de Echte Honingzwam), heel apart.

Na zo'n drie kwartier buiten geweest te zijn leverden we binnen onze toestellen in. Bij de kinderen maakt hij er een klein wedstrijdje van. Hij haalt de flashcards eruit en zet ze op de laptop. Dan zoekt hij 10 goede foto's uit en na een halfuurtje mogen de kinderen zeggen wat de beste is. De winnaar krijgt dan een box toffees of zo die hij/zij dan mag gaan uitdelen. Dat deed hij bij ons natuurlijk niet maar ik heb inmiddels wel de foto's toegestuurd gekregen.

Het was een heel erg leuke workshop waar ik zeker in de toekomst iets mee wil gaan doen bij ons IVN.

De tweede workshop was: 'Het oergevoel'.

Vroeger leefde de mens in en met de natuur. Tegenwoordig leven we in een kant-en-klaar-maatschappij. Onze samenleving is zo veranderd dat we ons moeten afvragen of we nu nog kunnen overleven in het bos. Kunnen we onze weg nog vinden in het bos, zonder gebruik te maken van de routebordjes? Hebben we nog de gave om te sluipen en te speuren naar sporen? Agnes Meijs van Natuurlijkheden

neemt ons mee om het oergevoel weer opnieuw te beleven en tips om dit samen met de kinderen te gaan ondernemen. Ze had voor ons vier opdrachten. Aan de laatste opdracht zijn we niet toe gekomen en de andere drie zijn ook niet goed afgerond. Het is misschien wel een goed idee voor een groep leerlingen uit de bovenbouw maar dan moet het goed uitgewerkt worden. Het is beter om drie opdrachten goed te doen dan vier niet te kunnen voltooien.

Deze workshop viel ons (Wil de Wit, John Bos en Marianne Ouwerkerk) wat tegen. En we moesten alles maar leuk vinden. We liepen in een rij door een moerasje en dat bekwam één van de deelnemers niet goed. Hij gleed uit en met vereende krachten hebben we hem weer overeind gekregen. Helaas heeft Agnes hier niet naar omgekeken.

De laatste workshop was: "Moet dat nou, actieve natuurverkenning?"

Ton Lommers van IVN Leiden heeft drie bundels gepubliceerd, vol met ideeën om van een activiteit een actief gebeuren te maken en om een onderwerp op verschillende manieren te belichten. Een vierde is onderweg (Beppie heeft die inmiddels al besteld voor het IVN). Hoe krijg je je jeugdnatuurgroep in een actieve houding? Wat doe je wel en wat nou net niet. Vooral niet zeggen dat het leuk is. Immers, je maakt zelf uit of je het leuk vindt of niet.

Ton stelde aan iemand de vraag of het zaadje van de esdoorn naar links of naar rechts draait. Naar rechts, zei de dame waarop Ton vroeg: "hoe weet je dat, heb je het al eens geprobeerd?" Nee dus. We weten het antwoord nog niet. Niemand heeft dat onderzocht, vertelde Ton.

We bekeken een tak van een kastanje en hebben alle onderdelen van die tak bekeken. De eindknop wordt een bloem en de zijknoppen worden bladeren. Op het hoefvormige deel zitten 5 of 7 stipjes. Dat zijn de waterkanalen ofwel bladsporen die naar het blad gaan.

Daarna een narcisje ontleed en alles onder een loep bekeken. Een leerzame en leuke workshop.

Om vier uur werd de dag gezamenlijk afgesloten met een hapje en een drankje. Het was een leuke en leerzame dag en ik ga gauw kijken hoe het helikoptertje naar beneden dwarrelt.

De zomer in je bol met WoesteLand, de jongeren van IVN!

WoesteLand organiseert komende zomer vijf vakantieweken in de natuur, voor iedereen tussen de 12 en 30 jaar. Tijdens deze weken wordt vrijwilligerswerk in de natuur afgewisseld met uitdagende workshops rondom een duurzaam of groen thema en uiteraard veel gezelligheid.

De activiteiten van WoesteLand vinden plaats door het hele land en soms zelfs in het buitenland. Hierbij worden de mooiste plekken aangedaan. Alle activiteiten zijn low-budget en midden in de natuur:

Beleef de natuur

Eén van de belangrijkste bezigheden tijdens de vakantieweken is het doen van natuurbeheerwerk. Er worden bomen gestoken of gezaagd, heide geplagd, slootjes gebaggerd en weilanden gehooïd. Ook wordt er soms op een biologische boerderij gewerkt. Allemaal activiteiten die leuk zijn om te doen, leerzaam zijn én bijdragen aan de ontwikkeling van het landschap.

Voor en door jongeren

Alle zomerweken worden begeleid door enthousiaste vrijwilligers, die zelf al vaker mee zijn geweest met activiteiten van WoesteLand. De begeleiders hebben trainingen gevolgd en ervaring in het begeleiden van (natuur)activiteiten voor groepen jongeren. Tijdens de activiteiten zijn altijd begeleiders met een EHBO-diploma aanwezig.

Zomerweken 2012

Beauty and the Beezz, 16 juli - 22 juli, Echten (Drenthe), 12-15 jaar;

Wie is de Korenwolf?, 23 juli - 29 juli, Zuid-Limburg, 16-25 jaar;

Uit de toon, 12 augustus - 18 augustus, Drenthe, 18-30 jaar;

Domaine de Royères, 15 augustus - 25 augustus, Frankrijk, 25-30 jaar;

Woeste Zinval, 20 augustus - 26 augustus, 16-30 jaar

Nieuwsgierig geworden? Kijk voor meer informatie over de zomerweken, data en inschrijving op www.woesteland.nl of stuur een e-mail naar info@woesteland.nl

Boekenmarktwerggroep

Rob van der Wegen

Terwijl ik dit schrijf moet de boekenmarkt nog plaatsvinden, maar wanneer u dit leest heeft de boekenmarkt misschien al plaatsgevonden tijdens de Open Dag Waterrecreatie op 10 juni 2012. Deze keer heb ik het genoeg gehad om de boekenmarkt te mogen organiseren.

Laat ik mij eerst even voorstellen, Ik ben Rob van der Wegen en ik heb de Boekenmarktwerggroep overgenomen van Henk Lanting. Samen met Wil de Wit regelen wij het ophalen, sorteren en prijzen van de boeken. Dit is een behoorlijke klus, gelukkig hielpen Anna, Lisbeth, Beppie en een vriend ook mee. Wilt u ook helpen? Mail dan naar r.vd.wegen@ivn-westfriesland.nl. Alvast bedankt!

De Boekenmarktwerggroep wil graag een zo hoog mogelijk rendement halen zodat het ook aantrekkelijk blijft om een volgende boekenmarkt te organiseren. Misschien dat het nog in de toekomst mogelijk is een markt te organiseren in de Incoteczaal of op een andere locatie.

Naast de boekenmarkt, ben ik ook actief op Marktplaats om boeken voor het IVN te verkopen. Ook is een eigen boekensite in de maak; zodra deze klaar is laat ik het weten.

Ik wil graag bij deze de familie Kuin bedanken voor het opslaan van boeken in hun schuur en transportbedrijf de Wit voor het ter beschikking stellen van de vrachtwagen. Inmiddels liggen alle boeken nu opgeslagen in de schuur van Wil de Wit, waarvoor dank!

Heeft u nog boeken, strips, langspeelplaten die u niet meer gebruikt? Dan kunt u deze doneren aan het IVN West-Friesland. Van de opbrengst van het verkopen van boeken worden weer nieuwe natuurboeken voor de bibliotheek van het IVN West-Friesland gekocht.

Boeken voor boeken!

DOP (Docentenopleiding) en ander nieuws over cursussen en trainingen

Astrid Bijster

Docentenopleiding (DOP)

De Docentenopleiding is een regionale cursus waar 7 cursusteams van verschillende IVN afdelingen uit Noord- en Zuid-Holland aan meedoen. Ook West-Friesland is vertegenwoordigd. John Bos, Beppie van der Wegen en Ria de Graaf doen als team mee. Astrid Bijster is lid van het organiserende cursusteam o.l.v. Ton Lommers.

Ton Lommers laat ons verwonderen
foto: Astrid Bijster

De cursus wordt gegeven op 7 zaterdagen verdeeld over 2012. Het ochtendprogramma is voor docentenwerk. Het middagprogramma gaat over alles rondom de opzet van de natuurgidsencursus. Tussendoor is er altijd een bezoek aan het adoptieterrein met een opdracht. Dat zijn altijd voorbeelden, die de teams ook kunnen toepassen in de natuurgidsencursus.

De cursus wordt gegeven in de informatieschuur van het Goois Natuurreservaat in Hilversum, bij de natuurbrug. Het is een prachtige locatie voor de cursus. Mooi gebouw, mooie omgeving.

Tijdens 1 van de eerste leszaterdagen werd voorlichting gegeven over het Goois Natuurreservaat door de beheerder Jaap Vlaanderen. Hij vertelde over de klapexster, die toen aanwezig was op de Tafelbergheide iets verderop. Binnen 5 minuten was door het team van West-Friesland besloten dat we na afloop van de cursusdag daar heen zouden gaan.

Vanaf dat moment hebben we een "NaDOPtieterrein". Gezellig en ontspannend na een intensieve cursusdag. We hebben de Klapexster gezien, maar ook andere vogels, zoals de Gekraagde roodstaart, Roodborsttapuit, Grauwe klauwier, Paapje en nog meer. Voor een mooie foto van een Paapje gaan sommige IVN-ers wel erg ver...., nietwaar Ria? Het is een prachtig stukje hei. De vorige maand stond de brem mooi te bloeien.

Verder zagen we onder andere een oranje mosbekertje tussen het zandhaarmos en de gele rups van de oranje

hageheld en we bewonderden ook de gewone wegwesp. Als het goed is zullen de komende maanden bijzondere planten in bloei raken. Wordt graag door ons vervolgd.

Activiteiten Werkgroep DKV (Deskundigheidsbevordering) Noord-Holland

De werkgroep begint nu goed op gang te komen. Dit voorjaar zijn er twee activiteiten geweest.

- In maart gaven Tjalling James en Nico Bregman van onze eigen IVN afdeling een **Practicum Landschapsexcursie** in de **Mijzenpolder**.

Doel was om natuurgidsen van IVN-afdelingen uit Noord-Holland handvaten te geven om landschapselementen in te bouwen in een excursie. Het was een heel leuk en leerzaam Practicum.

In de Mijzenpolder is veel te zien. Het is prima te doen op de fiets. We stopten een aantal keren op landschappelijk interessante punten en deden onderweg ook een grondboring. Ook bezochten we het museumstoomgemaal Wilhelmina, waar we konden lunchen en ook een interessante uitleg kregen over het gemaal en over waterbeheer in de provincie. Deze excursie is zeker voor herhaling vatbaar. Misschien een keer voor onze eigen IVN-leden?

- In april verzorgde de werkgroep DKV een informatieavond over de **Cursus Scharrelkids**. Het zou mooi zijn als alle IVN-afdelingen in Noord-Holland deze IVN cursus voor (groot)ouders en (klein)kinderen gaan geven. IVN West-Friesland was goed vertegenwoordigd en is zeker van plan de cursus te gaan geven.

Practicum Landschapsexcursie Mijzenpolder:
Tjalling en Nico in actie
foto: Astrid Bijster

In het adoptiegebied tijdens de DOP cursus:
Ton Lommers laat ons verwonderen
Foto: Astrid Bijster

Sluipen om een Paapje op de foto te zetten
foto: Astrid Bijster

Verdere plannen voor 2012:

♦ Op **dinsdagavond 9 oktober 2012** wordt de workshop **“Natuurverhalen vertellen”** door Els Baars herhaald. Dit vanwege de enorme belangstelling voor deze workshop vorig jaar.

♦ Op **zaterdag 20 oktober 2012** geeft Ton Lommers een training **“Actieve Natuurverkenning”** voor natuurgidsen. Ton Lommers heeft verschillende boekjes uitgegeven met leuke ideeën voor gidsen met namen als Prikkeldraad, Takkenwerk, Dat Prikt en Tochten met een Tintje.

Uitnodigingen voor de activiteiten van de werkgroep DKV volgen nog per mail. Uitnodigingen lopen via het Consulentenschap en gaan naar de secretariaten van alle IVN-afdelingen.

Cursussen en trainingen bij IVN West-Friesland

Nu we een mooie eigen cursuslocatie hebben in het Streekbos Paviljoen kunnen we als IVN West-Friesland veel meer gaan doen op het gebied van cursussen. Een planning daarvoor zal binnenkort in het bestuur worden besproken.

In Memoriam Anne Bosma

Tjalling James

Voorzitter IVN afdeling West-Friesland

Op 7 juni 2012 overleed Anne Bosma op 65 jarige leeftijd, ruim elf jaar nadat haar man Rien, onze voormalige penningmeester, overleed.

Anne werkte bij de gemeente, was zeer gewiekst en scherp op goed gebruik van het Nederlands. Anne was betrokken bij de publiciteit en de berichtgeving in kranten van onze activiteiten. Zij droeg dit werk later over aan anderen en stopte met werken.

Ze had een intensief contact met onze oud voorzitter Wim Jongejans en met Hanneke van Lierop. Zij boden elkaar goede steun. Dat was in mijn ogen het verbond van Broekerven, waar Anne op een prachtige knusse en gezellige locatie woonde.

Daarbij kan worden gedacht aan de nieuwe Scharrelkids-cursus, korte cursussen over een bepaald onderwerp (verdiepingen van de Groencursus, waarvoor interesse is, zo blijkt uit de evaluatie van de laatste Groencursus), de Groencursus wordt herhaald en natuurlijk ook de Natuurgidsencursus.

Vast staat dat:

- In het **najaar van 2012** een **Groencursus** wordt georganiseerd (zie elders in de Alchemilla);
- In **januari 2014** start een nieuwe **Natuurgidsencursus**.

Voor informatie over cursussen en trainingen (en eventueel suggesties) : neem contact op met Astrid Bijster: a.bijster@ivn-westfriesland.nl

We zagen Anne steeds minder bij het IVN. Wel nog dit jaar bij onze Lustrumviering, maar hoe of zij dat ervaren heeft, is niet meer goed na te gaan. Haar geheugen liet haar ernstig in de steek.

Haar familie is bedroefd, maar ook opgelucht dat verder lijden haar bespaard is gebleven.

Wij wensen hen sterkte toe en herinneren Anne als een vlot meedenkend IVN lid dat lange tijd, samen met haar man, actief voor het IVN is geweest.

Mieren, deel 1

Astrid Bijster

Voor de zomervakantie heb ik kennisgemaakt met al het werk dat komt kijken bij het maken of actualiseren van een leskist.

Beppie en Marianne zijn druk bezig met een leskist over kriebelbeestjes voor de bovenbouw. Ook voor de onderbouw is de bestaande leskist verbeterd. Omdat voor de zomervakantie nog niet duidelijk was wanneer de leskist voor het eerst zou worden uitgeleend, mocht ik ze even helpen.

Ik heb iets gemaakt over de mier. Maar het meeste werk en de eer gaat naar Beppie en Marianne. Ik vond het heel leuk om mee te helpen en wil dat in de toekomst ook best wel vaker doen. Omdat we graag willen oefenen met de opmaak van de nieuwe Alchemilla had ik beloofd iets over de mier aan te passen voor de Alchemilla.

Het hele verhaal zou wel een beetje veel zijn, daarom nu eerst deel 1. Deel 2 verschijnt in de volgende Alchemilla.

De tekst is geschreven voor kinderen van de bovenbouw van de basisschool, maar is voor iedereen interessant.

Mieren zijn heel alledaags en erg lastig volgens veel mensen, maar als je je erin verdiept zijn het fascinerende beestjes. Mieren zijn familie van wespen en bijen. Ze stammen af van gravende wespsoorten waarvan de werksters de vleugels hebben verloren.

Dat een mier familie is van de wesp is ook te zien aan de lichaamsbouw. Mieren zijn vaak kleiner, hebben geen vleugels en hebben een klein vierde lichaamsdeel tussen borststuk en achterlijf.

De meeste soorten mieren zijn zwart of bruin, maar ook gele, rode, groene, zilvergrijze en goudkleurige soorten komen voor. Een mier heeft, net als de meeste andere insecten, voelsprieten op haar kop, wat haar voornaamste zintuig is en waarmee ze kan ruiken en voelen. De meeste mierensoorten hebben ogen, maar in het donkere nest zijn deze niet erg nuttig.

De koningin en mannetjes zijn de enige die vleugels hebben, die ze gebruiken om de zogenoemde bruidsvlucht uit te voeren. In Nederland en België gebeurt dit meestal rond de maand augustus; dan zien we de vliegende mieren. Iedere soort heeft een eigen tijdstip voor de bruidsvlucht. Er zijn ongeveer 12.500 soorten mieren, waarvan 50 soorten in Nederland en omgeving wonen. Ze bewonen al 80 miljoen jaar de aarde. Ze waren er al toen er ook nog dinosaurussen op aarde voorkwamen. Ze wonen op de hele aarde. Alleen niet in de poolstreken. Ze zijn wel heel klein, maar er zijn er zoveel dat de totale biomassa van mieren groter is dan die van alle andere diersoorten op aarde.

Mieren leven allemaal samen in een kolonie. Hoe groot een kolonie is hangt af van de soort. Er kunnen wel honderd-duizenden tot miljoenen mieren in een kolonie wonen. Het is eigenlijk net een familie waarin iedereen meehelpt. De belangrijkste typen mieren zijn koninginnen, werksters en mannetjes. Iedereen heeft een eigen taak.

Mierennest

foto: Hans Verhoeven

De koningin is de grootste en belangrijkste mier van een kolonie. Zij is degene die een nieuwe kolonie begint. Ze heeft dan net gepaard en begint in haar eentje met het leggen van eieren, meestal ergens onder de grond. Die eerste eieren verzorgt ze zelf helemaal tot ze uitkomen. Ze voedt de larven tot ze zich verpoppen in een zijden cocon. Zodra de eerste werksters uitkomen hoeft de koningin de rest van haar leven alleen nog maar eitjes te leggen. De koningin kan redelijk oud worden. Bij sommige soorten wel 25 jaar, bij andere soorten nog wel 10 jaar.

In een mierennest kunnen meerdere koninginnen wonen. Dat hangt ook af van de soort mieren. De grootste groep binnen de kolonie zijn de werksters, die samen de werktaken verdelen. Er zijn verkenners, voedselverzamelaars, nestonderhouders, kinderverzorgsters en soldaten.

Sommigen verzorgen de koningin, anderen zorgen voor voedsel voor de kolonie, of helpen bij de bouw en het onderhoud van het nest. Andere werksters voeren het afval af en houden het nest schoon, of zorgen voor de eieren of de larven. Om de paar maanden wisselen de werksters van taak.

Een speciale groep werksters vormen bij sommige soorten mieren de soldaten. Deze werksters zijn groter dan de normale werksters. Zij moeten het nest verdedigen. Ze hebben stevige kaken. De werksters worden vaak nog geen jaar oud, bij sommige soorten echter nog wel 6 jaar.

Wanneer het nest groot genoeg is, wordt een lichter van de opgroeïende larven opgekweekt tot mannetjes en koninginnetjes. Samen verlaten die het nest vliegend wanneer de tijd daarvoor rijp is. Dit gebeurt in Nederland vaak op warme dagen na een regenbui. Uit alle nesten komen dan tegelijkertijd allemaal mieren met vleugels te voorschijn. In de lucht paren de mannetjes met de koninginnen, waarna de mannetjes kort daarna sterven en de koninginnen een nieuwe nestplaats zoeken.

Daarna ontdoet de koningin zich van haar vleugels. Mannetjes leven dus maar heel kort. De meeste mierenkolonies maken een nest onder de grond. Dat doen de bij ons meest voorkomende soorten ook.

Bij de zwarte wegmier is het hele nest onder de grond. Bij de rode bosmier is dat ook zo, maar bij deze soort is het mierennest te herkennen aan de mierenheuvel boven het nest. De heuvel ontstaat door werksters, die de gaten die toegang bieden tot het nest afdekken. Ze gebruiken daar

o.a. dennennaalden en takjes voor.

Ook in de heuvel zelf zijn gangen en ruimtes uitgegraven. In ondergrondse nesten brengen werksters korreltjes aarde een voor een naar buiten. Vaak brengen ze die korreltjes ver buiten het nest. Het is dan niet te zien dat er ergens een mierenest onder de grond zit.

Een nest bestaat uit verschillende ruimtes en gangen. De ruimtes zijn voor verschillende dingen bedoeld net als een huis bij ons. Er zijn ruimtes voor opslag van voedsel, toilet-ruimtes en kraamkamers. De koningin zit meestal helemaal onderin het nest.

Werksters verplaatsen de eieren, larven en poppen steeds naar andere ruimtes met de juiste temperatuur.

Ledenmutaties

Rob den Hartog

Ledenmutaties t/m 30 juni 2012

Aangemeld lid

08-03-2012 Mevr. C.M.H. Peerdeman, Lutjebroek

01-04-2012 Mevr. I.M. Smit, Bovenkarspel

01-04-2012 Dhr. P.C. van Baar, Hoorn nh

01-04-2012 Mevr. E.C. Hoogendoorn, Enkhuizen

22-04-2012 Dhr. E.J.J. Dekker, Bovenkarspel

22-05-2012 Mevr. C.M. Hoffer-de Haan, Enkhuizen

01-06-2012 Mevr. T. Zijp, De Rijp

Afgemeld lid

07-05-2012 Mevr. G. Sijp-Peereboom, Zwaag

07-05-2012 Mevr. J.J. Smidts, Zwaag

07-05-2012 Dhr. G.C. de Boer, Westwoud

07-05-2012 Mevr. L. Haakma, Sijbekarspel

16-05-2012 Dhr. E.B.J. de Böck, Enkhuizen

26-05-2012 Mevr. A. van den Berg, Enkhuizen

07-06-2012 Mevr. A.C. Bosma-Beenhakker, Grootebroek

Aantal leden 30-06-2012: **274**

Aantal donateurs 30-06-2012: **8**

Rode bosmier

foto: Hans Verhoeven

EEN GEDICHT VOOR 'HET JAAR VAN DE BIJ'

geschreven door een imker

IMKERS

O, imkers van de lage landen,

gij hebt het wonder in uw handen.
Al zijt ge nuchter van nature,
er zijn toch van die stille uren,
waarin 't besef opnieuw verrijst,
dat bijenhouden liefde eist.

Jan de Roever
Assen, 1947

Zijn boek *Bijen en bijenhouden* (1948)
wordt nog steeds aangehaald op
literatuurlijsten van bijenverenigingen.

www.schoolplaten.com/beroepen

liefdevol werkende imker

Activiteitenoverzicht IVN West-Friesland juli-september 2012

Let op: Alle onderstreepte data zijn zondagen

1 juli. Gezinsactiviteit: 40 Soorten in Het Streekbos.
Met een feestelijk zoeklijst speuren naar 40 soorten in Het Streekbos, want het IVN West-Friesland is jarig.

Start: 14.00-16.00 uur, na afloop een verrassing bij het IVN in het Streekbos Paviljoen.

8 juli. Volwassenenactiviteit: Vlinders en libellen.
De KNNV-IVN excursie start om 14.00 uur met een lezing in de Incoteczaal van het Streekbos Paviljoen, gevolgd door een wandeling langs sloten en bloemenweiden.

14 juli. Inventarisatie Streekbos. Start om 9.30 uur bij IVN in het Streekbos Paviljoen. Volwassen deelnemers die actief willen meekijken om de soorten in kaart te brengen.

15 juli. Gezinsactiviteit: Varen en waterbeestjes. -
Vanaf de steiger van het Streekbos Paviljoen om 14.00 uur. Fluistervaren en wonderlijke waterbeestjes zoeken in een sloot vol leven. € 2,50 per p.p. en € 1,- per kind. Opgave J. Bos: 06 81202267.

29 juli. Gezinsactiviteit: Insecten, een beestenboel. -
Theo Neefjes weet raad met oorwormen, duizendpoten, lieveheersbeestjes, kevers en ander spul. Aanvang 14.00 uur bij het IVN in het Streekbos Paviljoen.

5 aug. Volwassenenactiviteit: Vooroever Onderdijk.
Een dijkwandeling met IVN-gidsen en 'groene kijk' die start om 14.00 uur bij de RK kerk in Onderdijk. Nuttige kennis over (water)planten, bomen en struiken en alles wat er zoal leeft tussen de keien.

10 aug. Volwassenen Nachtvliinder inventarisatienacht 2012.
Start om 21.30 - 01.00 uur in het Streekbos Paviljoen. Zie www.microlepidoptera.nl. KNNV/IVN gidsen werken aan een 5-jarig nachtvliinder-determineerproject in Het Streekbos.

11 aug. Inventarisatie Streekbos - zie 14 juli

12 aug. Volwassenenactiviteit: Oud en groen Enkhuizen.
stadwandeling in het oude en groene Enkhuizen. Aanvang 14.00 uur bij VVV tegenover het station. Aandacht voor oude bomen, struiken, muurplanten en korstmossen.

18 aug. Natuurwerkdag: Hooien in het Ecoproject.
Start met koffie: 9.00 uur in het Streekbos Paviljoen. Aanmelden bij Louis v. Wegen: na 19.00 uur 0228 31316824 of wegen@quicknet.nl.

19 aug. Gezinsactiviteit: Fraaie fladderaars.
Zomertijd is vlinder- en libellentijd in Het Streekbos. Samen op pad met IVN-gidsen om 14.00 uur vanuit het Paviljoen. Elke vlinder is ooit rups geweest en elke libel een larve, met minder mooie eigenschappen.

26 aug. Gezinsactiviteit: De bijen van Henk.
Aandacht voor het Jaar van de Bij met bijenvolken en gezond zoet. Open Imkerhuis van 13.00 – 17.00 uur bij Henk Stam, Molenweg 27, 1619 EV Andijk.

September IVN Groene Maand: Beleef Buiten!

2 sept. Volwassenenactiviteit: Naviduct Enkhuizen.
Een excursie over techniek en water op de dijk bij Enkhuizen. Aanvang 14.00 uur bij de IVN-vlag op de Houtribdijk. Na de sluizen rechtsaf bij bord windmolens en parkeren oude Houtribdijk.

8 sept. Inventarisatie Streekbos - zie 14 juli

8 sept. Natuurwerkdag op terrein Egboetje.
Samen klussen op het voormalig Sneeuwklakjesterrein aan de Liederik 15 Oostwoud, afslag Hauwert van 9.30 – 13.00 uur. Opgave Henk Lanting: 0228 313430 en/of henkennel-lanting@quicknet.nl

9 sept. Volwassenenactiviteit: Kruidenworkshop.
Een workshop over de kracht van Goudsbloemzalf. Kosten € 4,- p.p. Vooraf een wandeling over geneeskrachtige kruiden die om 14.00 uur start bij het IVN vanuit het Streekbos Paviljoen.

16 sept. Gezinsactiviteit: Bedrijvigheid onder water.
Vreemde beestjes die samen een schakel vormen van eten of gegeten worden. Met een netje vissen aan de waterkant. Boeiend voor groot en klein! Start om 14.00 uur in het Streekbos Paviljoen.

16 sept. Gezinsactiviteit: Varen en historie Een unieke combinatie, geschiedenis van polder Het Grootslag tijdens het varen. De tocht met de IVN fluisterboot gaat door Het Streekbos naar De Weelen. Aanvang 10.00 uur vanaf Streekbos Paviljoen. Kosten € 2,50 p.p. en € 1,- per kind. Opgave J. Bos: 06 81202267.

23 sept. Gezinsactiviteit: Oogsttijd.
Verzamelen om 14.00 uur bij het IVN in het Streekbos Paviljoen. Een najaarswandeling met thema: Verspreidingsvormen van zaden, noten en bessen. Niet om het plukken, maar om te bekijken en weten.

23 sept. Open Dag Egboetje en natuurterrein.
Open Huis van 10.30 – 16.00 uur in het knusse Egboetje aan de Liederik 15 Oostwoud, afslag Hauwert. Tal van activiteiten voor bezoekers op het afgesloten IVN terrein in het Egboetswater.

30 sept. Gezinsactiviteit: Werken met de microscoop.
Het kleine, onzichtbare groot maken. Geoloog Jan Verhofstad laat zien hoe het werkt: een verbazingwekkende wereld van verborgen leven. Aanvang 14.00 uur in de Incoteczaal van het Paviljoen.

Indien onbestelbaar retour: Veilingweg 21A, 1611 BN Bovenkarspel

